

## Miért gyűlölöm a haikut

### 1.

A természet 1950-ben nagyot tévedett.  
A gyerekek megálltak a növésben  
és teleszkópok nőttek a fütyijük helyén,  
melyek azt mondták nekünk, egyedül vagyunk  
a központi bizottság nevű  
kozmoszban, és ezért ki kell találni  
valami elméletet a világúrról.  
Sztálin halála után sokan elhittük  
a kis termetű Einsteinnek a relativitásról szóló  
elméletét, fejlődő szívünkben abszolút törvény lett.  
Néhány 1950-es évekbeli műszaki hiba miatt  
sohasem fogok a Supermanre hasonlítani.  
Első versem megírásakor 1963-ban  
egyedül voltam a szobámban,  
és még reménykedtem.  
Ma szerencsére újfent egyedül vagyok,  
egy másik szobában ülök,  
bútorozva lakozom,  
egykori Superman-kandidátus.  
Huszonvalahány fényévre attól  
az első primitív pillanattól, amikor költeni kezdtem.  
Talán ezernél is több költő van ebben a hotelszobában,  
a Manhattan nyugati oldalán.  
A liftekben találkozunk. Sietünk felfelé.  
Nem ugrálunk, kedves olvasóink.  
Nem jut eszünkbe panaszkodni  
a képmutatás, a nukleáris kultúra  
vagy az értékek szétrohadása miatt.  
Közülünk senki sem bolond,  
hogy a természethez való visszatérésről

és hasonló hülyeségekről regéljen.  
Mi sohasem próbáltuk meg  
felválni az ereinket.

2.

Oh, te broadway-i naplemente!  
Ragyogj ránk fényes pompáddal  
ránk, akik gyűlöljük a haikut!  
Elmegyek innen inkább lassan,  
mint gyorsan, mert ha nem maradok,  
utóbb vagy előbb meghalok.  
Isten veled, Bloody Mary.  
Holnaptól kezdve a televízió kereszttől  
rendelek szendvicseket.  
Véres Marika, engedj el,  
nyugodtan akarom nézni, ahogy két rendőr  
a Times Square-en neonsövekekkel  
agyonver egy feketét.  
Akarom! Akarom! – eldöntöttem,  
még mielőtt elkezdték volna,  
győzelmeskedett bennem  
a képregény bölcsessége és  
a remény, hogy szebb lesz a látvány  
minden próbálkozástól, amit később leírok.  
Például azt, hogy milyen precizitással  
röpködnek a helikopterek a félig élő,  
félig halott test fölött,  
az összetört bordákra röpködnek,  
miközben sült csirkét majszolnak, és  
az Ötödik utca fésűit  
Harlem fejébe szúrják,  
karácsonyi pulykával törik össze tranzisztorát,  
melyben a lelke elrejtőzött,  
mert a tranzisztor manapság olcsó,  
a kínálatnak köszönhetően.  
Úgy érzem magam, mint  
a Superman harmadik folytatása,  
aki biztos távolságból segíti a felkoncolást.  
Az áldozat teste, uraim, fehér lett,

de mindjárt befestették a hotelünk színére.  
Ritka pillanat ez, amikor a test felülírja  
az értelmi szerencsétlenséget és a természet hibáit!  
Mennyivel jobb ma, mint 1950-ben!

3.

A költészet már nem kötelező,  
és nem kell figyelembe vennie a nyelvet,  
nem fontos, hogy visszaszerezze a tekintélyét,  
amivel 1963-ban vagy előtte rendelkezett,  
amikor a költők kiugráltak fizetetlen szobáik ablakán.  
Számukra az a fontos, hogy  
megírjuk a legújabb költészetet,  
azt, amely segít,  
hogy könnyebben túléljük  
a régi témákat.

*New York City, 1983. július 3.*

## Rolling Stones

Egy fényes egyenruhájú rendőr,  
aki a Stones régi albumait és a twist  
nagy csillagainak lemezeit gyűjti,  
sokáig integet a darumadarak után  
és a charterjáratok utasainak.  
Elkeseredett harc folyik a tájért.  
Komolyodjatok meg, költő-palánták,  
a dolog politikai természetű.  
Jól kiképzett kínai titkosügynökök  
haikura vadásznak,  
mindent, amit a tájképen találnak,  
felhasználhatják a zen alapanyagának.

## Népdalok

Tudom, a népdalok meghaltak,  
Ott voltam a temetésükön.  
A sok fonnyadt ajkú csókhintő  
Mind elszáradt.

A jelenlevők közül csak egy bolgár költő  
Zokogott szerb kollégájának vállán.

Manapság inkább az elektro-epika dívik,  
Lézerrel felcicomázott keservek  
És modemes betyárdalok.

A népdalénekesek általában vakok,  
A nyelvüket kivágták, és a törökök elé vetették,  
A fülüket megrövidítették,  
Fából volt a lábuk  
És egy bizonyos kalapács

És az ingük alatt soha nem csempészték marihuánát

## Njegoš

Kisgyerek korában  
Njegoš nagyon nevetlen  
kis uralkodó volt.  
A Lovćen-hegység tetején  
fújdogáló langyos szellők közepette  
állandóan műholdas műsort szeretett volna nézni,  
közben chipset és pattogatott kukoricát majszolni  
a szalonna és a sonka helyett,  
nem úgy, mint a postatakarék fölött  
kóválygó alumíniumfólia  
egy madárfiókat tanít suttnogni  
vagy diszkréten sikoltozni.

## Tíz deka lélek

A költőnek kövérnek kell lennie  
Túlsúlyosnak és zsírosnak  
Nagy rózsaszín pocakját  
Karimák és ráncos göncök díszítsék

Hogy minél könnyebben kibújjanak a húsból  
Az új Baudelaire-k és Hölderlinek

Hogy minél erősebben kipumpálják  
A folyékony ígéket és a nedves metaforákat

A televízió majd mutogatja őket  
Mint kísérleti egereket, patkányokat és sózott szardíniákat  
Mint csont-sovány, szenvedő szegényeket  
Aki szavakat szippantanak a kozmoszból  
És egyenes kapcsolatuk van az Istennel  
Aki egyébként sehol sem lakozik

A legkedvesebb nézők is biztosak lehetnek  
Hogy a költészet a legmélyebb szenvedés

Egy kilogramm hús és háj  
Legalább tíz deka lelket és szellemet tartalmaz

A költőnek Falstaffnak kell lennie  
Don Quijote halálos ellenségének

Hogy a születésük pillanatában  
Többmillió kalóriás asszociációk  
Szabaduljanak fel

Szonettek és a többi kockás kannák  
A tiszta forma nagy kihívásai  
Milyen szomorú: túl sok sovány  
Költő belefér egy szonettbe

ÉnekeljeteK, énekeljeteK, mérlegeK, mérlegeK  
A zsíros mondatban metrikus centijeK alatt

## Egy kis jégkorszak

Szibériában, jégbe fagyott vermében,  
még az évezredek óta halott mamut is  
megmoccan arra a hírre,  
hogy újból jégkorszak közeleg.  
Európa ünnepi munkarenddel várja közeledtét -  
mindenki sítalpakat és bundát vásárol -  
mert nagyon, de nagyon hideg lesz!  
A pucérok mind meg fognak fagyni!  
A földgolyó összezsugorodik, belsejében  
megfagy a magma, s már előre  
égnék áll a hajam.  
A mágneses mezők majd kioltják egymást,  
a pénz, a politika és a szex  
iránti vágy kialszik.  
A csontokba mínuszok érkeznek.  
Csak a tudomány kékharisnyái fognak  
örvendezni a rosszindulatú geofizika rakoncátlanságai miatt!  
Fázós tenyerünk reszketve a tűz fölé tartjuk,  
mert a nappali átlaghőmérséklet fagypontra alá süllyed.  
Még az eszkimók is fázni fognak,  
Hosszú idő után megint be fog fagyni az Adriai-tenger,  
a zúzmara tengerészeket gyilkol!  
Csak a költő örül a kataklizmának,  
a jövő nagy kihívását zaklatottan várja.  
Ő soha, de soha nem fagyyna meg,  
mert szent lelkét belülről tűz hevíti.

## Drága halálom

Lyukas cipellőm, sarkaddal tömd be a repedéseket  
átdolgozott könyvem, bóbiskolj a könyvtár mélyén  
összetört lámpaégőm, adj fényt az éjszakának  
halott őrangyalom, ne törődj a zajokkal  
mérgekkel teli Begám, csörgedezz a kisebbik híd alatt  
fekete-fehér műsorom, menj az első csatornára  
megemésztett kenyereim, légy elég a vendégeknek is

ellopott arany krajcárom, kukorékolj a kalmár zsebében  
aprópénzem, nyugodtan heveréssz a bank páncéljának mélyén  
sekélyben úszó bűvárom, vadkacsákkal merülj  
utolsó atlétáim, meneküljetek a pálya széléről  
álombéli demokráciám, változz át szabadsággá  
kommunista őseim, menjetek vissza pártotokba  
fagyos és zord gyűlöletem, alakulj jégtengerré  
komputerbe írt versem, nyomtasd ki magad  
tragikus Laza Kostióm, mindig Lenkád simogasson  
mesterséges gondjaim, legyetek tagjai a vörös brigádoknak  
egyetlen Csernobilem, nyakald a szovjet szeszeket  
egyetlen szerelmem, zárkózz be a gyerekszobádba  
minden bölcsességem, a fiatalokra hagyományozom  
megismételhetetlen történelmem, tarts főpróbát  
gyógyszertári szomorúságom, fakassz aszpirin-rügyeket  
realista lelkületem, lakozz testen kívül  
Tarzanom, ereszd el az indákat  
kísértet-úrhajóm, közelítsd meg az első fekete lyukat  
minden kinszenvedésem, legyen elátkozott  
halálom a filozófiában, mars a pokolba